

Sygn. VPa 97/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Marczyńska

Sędziowie: SSO Beata Łapińska

SSO Urszula Sipińska-Sęk (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa E. C.

przeciwko Bankowi (...) w P.

o wynagrodzenie

na skutek apelacji pozwanego Banku (...) w P. od wyroku Sądu Rejonowego IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb.

z dnia 11 października 2016r. sygn. IV P 12/16

- 1. oddala apelację,*
- 2. zasądza od pozwanego Banku (...) w P. na rzecz powódki E. C. kwotę 675,00 (sześćset siedemdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.*

Sygn. akt V Pa 97/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 lutego 2016 roku powódka E. C. wniosła o zasądzenie od pozwanego Banku (...) w P. kwoty 12.939,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za wykonywanie dodatkowych obowiązków związanych z zawieraniem umów ubezpieczenia grupowego na rzecz (...) S.A. w P. w okresie od 1 sierpnia 2011 roku do 31 lipca 2014 roku.

W piśmie z dnia 25 maja 2016r. pełnomocnik pozwanego podniósł zarzut przedawnienia roszczenia za okres od 1 sierpnia 2011r. do 16 lutego 2013r.

Wobec podniesionego zarzutu przedawnienia roszczenia na rozprawie w dniu 16 czerwca 2016 roku pełnomocnik powódki wniósł o zasądzenie kwoty 6847,00 zł, cofając pozew w pozostałej części.

Pełnomocnik pozwanego wyraził na powyższe zgodę.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 października 2016 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. w sprawie sygn. akt IV P 12/16 w punkcie pierwszym zasądził od pozwanego Banku (...) w P. na rzecz powódki E. C. kwotę 6847 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2016 roku do dnia zapłaty, w punkcie drugim w pozostałej części postępowanie umorzył, a w punkcie trzecim zniósł wzajemnie koszty między stronami.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowią następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

E. C. była zatrudniona w Banku (...) w P. w okresie od 1 października 1973 roku od dnia 30 września 2014 roku.

Powódka świadczyła pracę w Oddziale Banku w R., w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 30 marca 2014 roku, a w okresie od dnia 2 kwietnia 2014 roku do dnia 30 września 2014 roku w wymiarze ¼ etatu. Od 2006 roku pracowała na stanowisku starszego inspektora d/s kredytów, a od 2009 roku na stanowisku kierownika Oddziału Banku.

W 2006 roku pozwany Bank (...) w P. rozpoczął współpracę z (...) S.A. w P. polegającą na świadczeniu usług ubezpieczeniowych w placówkach Banku.

Umową o pracę z dnia 1 kwietnia 2006 roku powódka E. C. została zatrudniona przez pozwanego (...) S.A. w P. na stanowisku Inspektora do spraw (...) w wymiarze 1/100 etatu za wynagrodzeniem w wysokości 12,00 zł miesięcznie.

W umowie wskazano, iż powódce będzie przysługiwać wynagrodzenie płatne w sposób wynikający z Regulaminu Wynagradzania pracowników (...) S.A. w P..

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy o pracę - Z. naliczania i wypłacania premii prowizyjnej osobom zatrudnionym na stanowisku inspektora do spraw ubezpieczeń w Banku (...) w (...) S.A. w P. - premia prowizyjna naliczana jest od zawartych umów indywidualnego ubezpieczenia na życie.

W dniu 31 sierpnia 2006 roku (...) S.A. w P. zawarła z Bankiem (...) w P. umowy grupowych ubezpieczeń: na życie, na wypadek śmierci ubezpieczonego w wyniku zawału serca lub udaru mózgu, na wypadek śmierci ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku, dodatkowego ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, dodatkowego ubezpieczenia na wypadek śmierci rodzica ubezpieczonego lub rodzica małżonka ubezpieczonego, dodatkowego ubezpieczenia rodzinnego,, dodatkowego ubezpieczenia na wypadek poważnego zachorowania ubezpieczonego, dodatkowego ubezpieczenia na wypadek poważnego zachorowania małżonka ubezpieczonego, dodatkowego ubezpieczenia na wypadek poważnego zachorowania dziecka ubezpieczonego, dodatkowego ubezpieczenia na wypadek pobytu ubezpieczonego w szpitalu,

Powódka wykonywała czynności związane z zawieraniem umów ubezpieczenia grupowego. Powódka nie zawierała umów ubezpieczenia indywidualnego.

Deklaracją pośrednika z dnia 4 sierpnia 2006 roku Bank (...) w P. wskazał, iż część prowizji przysługujących od Towarzystwa (...) z tytułu zawartych umów ubezpieczenia grupowego ma być wypłacana pracownikom banku.

Do lipca 2011 roku powódka otrzymywała od Towarzystwa (...) prowizję od zawartych umów ubezpieczenia grupowego zgodnie z powyższą Deklaracją.

Deklaracją pośrednika z dnia 18 maja 2011 roku Bank (...) w P. wskazał siebie jako jedynego beneficjenta z tytułu ubezpieczenia grupowego.

Ubezpieczyciel zaprzestał wypłaty pracownikom pozwanego Banku prowizji od 1 sierpnia 2011 roku.

Czynności związane z zawieraniem przez powódkę umów ubezpieczenia grupowego nie zostały zawarte w jej zakresie czynności.

Czynności związane z przystąpieniem klientów Banku do umów ubezpieczenia grupowego powódka wykonywała zarówno w trakcie regulaminowych godzin pracy jak i po regulaminowych godzinach pracy, zarówno w Oddziale Banku jak i poza Oddziałem, u siebie w domu, w miejscach zamieszkania klientów.

O zmianie sposobu rozliczania prowizji pracodawca nie poinformował powódki.

W okresie od stycznia 2006 roku do końca września 2014 roku premie wypłacane powódce nie odbiegały od premii wypłacanych innym pracownikom Banku.

Regulamin wynagradzania obowiązujący w pozwanym Banku nie przewidywał odrębnej premii z tytułu wykonywania czynności ubezpieczeniowych.

Dokonując ustaleń w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wskazał, że część podstawowych okoliczności istotnych dla ustaleń w niniejszej sprawie jest bezsporna.

Według Sądu Rejonowego bezsporny jest fakt, iż powódka będąc zatrudnioną w Banku (...) w P. zawierała umowy ubezpieczenia grupowego na rzecz ubezpieczyciela (...) S.A. w P., bezspornym jest, iż agentem w tych umowach ubezpieczenia był pozwany Bank, bezsporny jest, iż do 31 lipca 2011 roku prowizję z tegoż tytułu wypłacało (...) S.A. w P. powódce, a od 1 sierpnia 2011 roku świadczenia z tego tytułu nie były wypłacane.

Jak wskazał Sąd Rejonowy bezspornym są także dokumenty zawarte w aktach sprawy, oraz w załączonych aktach sprawy IV P 123/15.

Dokonując oceny dowodów w postaci zeznań stron oraz zeznań świadków E. B. oraz K. F. Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności odniósł się do twierdzeń Prezesa Zarządu Banku (...), iż powódka była zatrudniona w (...) S.A. w P. i to ten podmiot winien był wypłacić jej wynagrodzenie za wykonaną na jego rzecz pracę. Twierdzenie to, w ocenie Sądu Rejonowego, jest bezpodstawne bowiem stosunek pracy wiązał powódkę z ubezpieczycielem jedynie w zakresie zawierania umów ubezpieczenia indywidualnego. W przypadku zawarcia tego typu umów tylko pracownik firmy ubezpieczeniowej mógł pełnić funkcję agenta i reprezentować ubezpieczyciela przy zawarciu umowy. Powódka nie dochodzi wynagrodzenia z tytułu umów tegoż typu, a z umów ubezpieczenia grupowego. Agentem w tym wypadku był pozwany Bank, a ubezpieczony klient Banku -przystępował jedynie do umowy ubezpieczenia między Ubezpieczycielem a Bankiem. Powódka czynności związane z tymi umowami zawierała jako pracownik pozwanego Banku i na rzecz Banku. Skutkuje to brakiem prawa do wynagrodzenia od (...) S.A. w P. z tytułu pracy przy zawarciu powyższych umów.

Odnosząc się do twierdzeń S. J. o samowolnej decyzji Towarzystwa (...) o zaprzestaniu wypłacania części prowizji na rzecz pracowników Banku, Sąd Rejonowy wskazał, iż powódka odnosząc się do powyższego twierdzenia wskazała, iż to pozwany Bank podjął taką decyzję bowiem deklaracją pośrednika z dnia 18 maja 2011 roku wskazał siebie jako jedynego beneficjenta z tytułu prowizji od zawartych umów ubezpieczenia grupowego. Potwierdzeniem tego faktu jest także powyższa deklaracja pośrednika zawarta w aktach sprawy IV P 123/15 (załączonych do niniejszej sprawy na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2016r.)

Sąd Rejonowy podkreślił, że kolejną kwestią sporną, było twierdzenie pozwanego Banku, iż po 1 sierpnia 2011 roku z tytułu wykonywania czynności związanych z umowami ubezpieczenia grupowego powódka otrzymywała premię zwiększoną w stosunku do innych pracowników, nie wykonujących takich czynności.

Według Sądu Rejonowego złożone przez bank zestawienia premii oraz obowiązujące wówczas regulaminy wynagradzania przeczą temu twierdzeniu. Analiza tych dokumentów wskazuje, iż z powyższego tytułu powódka nie otrzymywała od Banku (...) dodatkowej premii, a otrzymywana była w tożsamej wysokości jak przyznawana innym pracownikom, którzy takich czynności nie wykonywali.

W ocenie Sądu Rejonowego potwierdzone zostały w toku postępowania twierdzenia powódki, iż czynności z zakresu B. wykonywała zarówno w swoim regulaminowym czasie pracy jak i po jego upływie i to zarówno w siedzibie Oddziału Banku jak i u siebie w domu oraz w domach klientów. Potwierdzeniem tych twierdzeń były zeznania świadków E. B. i K. F..

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powódki o zasądzenie od pozwanego Banku (...) w P. kwoty 6847zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za wykonywanie dodatkowych obowiązków związanych z zawieraniem umów ubezpieczenia grupowego w okresie od 18 lutego 2013 roku do 31 lipca 2014 roku jest zasadne na podstawie art. 80 k.p. W pozostałej części (żądanie wynagrodzenia za okres od 1 sierpnia 2011r. do dnia 16 lutego 2016r.) wobec cofnięcia pozwu przez powódkę i wyrażenia na powyższe zgody przez pełnomocnika pozwanego, Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w sprawie .

Sąd Rejonowy podkreślił, że pozwany odnosząc się do roszczeń powódki podnosił z jednej strony, iż to (...) S.A. w P. winno było wypłacać na rzecz powódki wynagrodzenie. Kwestia ta była przedmiotem oceny Sądu Rejonowego w sprawie IV P 123/15, której to sprawie prawomocnym wyrokiem stwierdzono brak podstaw do odpowiedzialności Ubezpieczyciela za wypłatę wynagrodzenia związanego z zawieraniem umów ubezpieczenia grupowego.

Następnie pozwany podniósł, iż powódka otrzymywała od sierpnia 2011 roku zwiększoną premię za wykonywanie takich czynności. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że okoliczność taka nie została potwierdzona w toku postępowania, a zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, iż premia powódki nie odbiegała od premii przyznawanych przed tą datą jak i od premii przyznawanych innym pracownikom nie wykonujących takich czynności.

Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z art. 80 k.p. za pracę wykonaną przysługuje wynagrodzenie. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na fakt, że z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż od 1 sierpnia 2011 roku powódka nie otrzymała wynagrodzenia za pracę związaną z zawieraniem umów ubezpieczenia grupowego. Wynagrodzenie to winna była otrzymać od pracodawcy, którym był pozwany Bank.

Sąd Rejonowy podkreślił, że prawo to można oprzeć na dwóch podstawach z jednej strony należy wskazać, iż pracownikowi wykonującemu dodatkową pracę przekraczającą jego zakres czynności należy się dodatkowe wynagrodzenie stanowiące ekwiwalent za dodatkową pracę.

Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, iż możliwość przystąpienia do umów ubezpieczenia grupowego Bank (...) w P. oferował swoim klientom w ramach i przy prowadzonej przez siebie działalności bankowej. Czynności wykonywane przez jego pracowników związane z umowami ubezpieczenia grupowego były czynnościami na rzecz banku i z tytułu zawartym umów to bankowi przysługiwała prowizja. Z drugiej strony należy wskazać, iż w przypadku gdy pracownik wykonywał takie czynności poza swoim zakresem obowiązków winno przysługiwać mu z tego tytułu wynagrodzenie. Wynagrodzenie wypłacane pracownikowi winno odzwierciedlać zakres jego pracy na rzecz pracodawcy i jeżeli miało ono stanowić ekwiwalent za pracę wykonywaną zgodnie z zakresem czynności to w przypadku nałożenia na pracowników dodatkowych, nowych obowiązków dodatkowy nakład pracy winien być także rekompensowany stosownym wynagrodzeniem. Obowiązek ten ulega wzmocnieniu, jeżeli dodatkowe obowiązki pracownika skutkują wykonywaniem ich w godzinach nadliczbowych w siedzibie pracodawcy lub wykonywania czynności związanych z tymi obowiązkami w miejscu zamieszkania pracownika lub w miejscu zamieszkania klientów Banku.

Drugą podstawą, jak wskazał Sąd Rejonowy, jest okoliczność, iż prawo do wynagrodzenia z: tytułu powyższych dodatkowych czynności powódki weszło do treści jej stosunku pracy. Na treść stosunku pracy wpływ mają nie tylko umowa o pracę, ale także akty prawa stanowionego regulujące prawa i obowiązki pracownika, akty prawa zakładowego jak regulaminy i akty zbiorowego prawa pracy, ale także czynności prawne mające wpływ na treść obowiązków i praw pracowników jeżeli doprowadzą do zmiany ich.

W ocenie Sądu Rejonowego czynnościami takimi była umowa zawarta przez pozwanego Bank z (...) S.A. w P., które przewidywało dla Banku prawo do wynagrodzenia w postaci prowizji za czynności związane z przystąpieniem

klientów Banku do umów ubezpieczenia grupowego oraz Deklaracja P. z dnia 6 sierpnia 2006 roku polecająca Ubezpieczycielowi wypłatę części należnej Bankowi prowizji jego pracownikom jako de facto wynagrodzenia za wykonaną dodatkową pracę.

Sąd Rejonowy podkreślił, że podstawą tych wypłat nie był stosunek prawny między powódką a ubezpieczycielem, a z jednej strony stosunek prawny między Towarzystwem (...), a Bankiem (...) w P., który deklaracją pośrednika z dnia 4 sierpnia 2006 roku zlecił pozwanemu by część należnej mu prowizji przekazywał wskazanym pracownikom Banku. Z drugiej strony podstawą powyższych wypłat był stosunek pracy między powódką i pozwanym i zlecenie powódce w ramach tegoż stosunku dodatkowych czynności nie objętych jej zakresem czynności.

Jak wskazał Sąd Rejonowy skutkuje to wejściem do stosunku pracy powódki z jednej strony obowiązku wykonywania czynności na rzecz Banku związanych z zawarciem umów ubezpieczenia grupowego, a z drugiej strony uprawnieniem pracownika do wynagrodzenia z tego tytułu.

Istotnym jest, zdaniem Sądu Rejonowego to, iż zmiana treści stosunku pracy na niekorzyść pracownika wymaga wypowiedzenia konkretnego prawa lub zawarcia porozumienia stron w tym zakresie. Wbrew twierdzeniu pozwanego zmiany takiej nie można dokonać w sposób dorozumiany, jest to sprzeczne z zasadą oficjalności wynikającą z kodeksu w tym zakresie, który wymaga bądź jednoznacznego oświadczenia woli pracodawcy wypowiadającego prawo lub zgodnych oświadczeń woli obu stron. Według Sądu Rejonowego należy zwrócić uwagę na przepisy kodeksu pracy dotyczące ochrony wynagrodzenia pracownika, które mają charakter *ius cogens* i które wskazują na brak możliwości zrzeczenia się pracownika z przysługującego mu już wynagrodzenia. Porozumienie stron może doprowadzić do zmiany treści stosunku pracy, w zakresie prawa do wynagrodzenia - jego wysokości, składników na przyszłość to jest na okres po zawarciu porozumienia, nie może zaś skutkować zrzeczeniem się pracownika przysługującego mu już wynagrodzenia wstecz.

Dlatego też Sąd Rejonowy uznał, że nie doszło do wypowiedzenia powódce prawa do wynagrodzenia w tym zakresie, bowiem bezspornym jest, iż takiego oświadczenia woli pozwanego Banku nie było. W ocenie Sądu Rejonowego nie doszło także do zmiany treści stosunku pracy w sposób dorozumiany, bowiem z jednej strony także ta forma wymaga zgodnych oświadczeń woli stron, a po stronie powódki takiej woli nie było, a z drugiej strony, twierdzenie pozwanego musiałyby skutkować zrzeczeniem się przez powódkę nabytego już prawa do wynagrodzenia, co jest prawnie niedopuszczalne. Konieczność zrzeczenia się przez powódkę należnego już wynagrodzenia wynika z argumentacji pozwanego, iż powtarzający się brak wypłaty należnego wynagrodzenia i brak reakcji na to pracownika stanowi potwierdzenie zgody na zmianę treści stosunku pracy. Wymaga to zaistnienia braku wypłaty należnego już wynagrodzenia i w konsekwencji dorozumianym zrzeczeniem się już nabytego prawa do konkretnego wynagrodzenia

Z tych wszystkich względów Sąd Rejonowy uznał, iż powódce w okresie jej dalszego zatrudnienia do 31 lipca 2014 roku, tj. do czasu wykonywania czynności związanych z zawieraniem umów ubezpieczenia grupowego przysługiwało prawo do wynagrodzenia obliczanego jako 1/2 prowizji przysługującej Bankowi z tegoż tytułu.

Sąd ustalił zasadność roszczenia powódki co do kwoty 6.847,00 PLN biorąc pod uwagę dokonane przez powódkę obliczeń przysługującego jej wynagrodzenia w piśmie z dnia 16 czerwca 2016 r. (k. 66-67) oraz pismo pozwanego z dnia 7 lipca 2016r. (k. 72).

Orzekając o kosztach postępowania Sąd Rejonowy miał na uwadze wynik procesu tj. fakt, że roszczenie powódki zostało uwzględnione w wysokości ok. 50% w stosunku do pierwotnie zgłoszonego i w związku z tym zniósł koszty procesu między stronami.

Apelację od powyższego wyroku w części co do punktu 1 i 3 wniósł pełnomocnik pozwany Banku (...) w P. zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów prawa procesowego które miało wpływ na treść wyroku tj.:

a) art 328 §2 k.p.c. przez nie wyjaśnienie podstawy prawnej orzeczenia, a w szczególności brak wskazania przepisów prawa, które zostały zastosowane przez Sąd;

b) art 233 §1 k.p.c. przez:

- błędne ustalenie, że powódka wykonywała czynności związane z zawieraniem i obsługą ubezpieczeń grupowych poza siedzibą pozwanego banku i poza „regulaminowym” czasem pracy w okresie objętym pozwem.

- nierozważenie całego zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez brak analizy i oceny znaczenia dla rozstrzygnięcia faktu, iż pozostali pracownicy zajmujący się w Banku obsługą ubezpieczeń grupowych po 1 sierpnia 2011r. nie otrzymywali dodatkowego wynagrodzenia prowizyjnego.

2) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art 60 k.c., 68 §2 k.c. w zw. art 300 k.p., 10 k.p. , 11²k.p., 11³ k.p. , 13 k.p. ,18 k.p., 78 §1 k.p., 80 zd. 1 k.p. przez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie, że Powódka miała prawo do dodatkowego prowizyjnego wynagrodzenia w pozwanym banku z tytułu zawartych umów ubezpieczenia grupowego oraz przez przyjęcie przez Sąd iż do zmiany treści stosunku pracy nie może dojść w sposób dorozumiany bez zachowania formy pisemnej.

Reasumując pełnomocnik pozwanego wniósł o:

- 1) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji
- 2) ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od Powódki na rzecz pozwanego Banku kosztów postępowania zgodnie ze złożonym zestawieniem
- 3) zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego Banku kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 24 października 2017 roku pełnomocnik pozwanego popierał apelację a pełnomocnik powoda wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił:

W dniu 4 sierpnia 2006r. (...) S.A w P. podpisało z Bankiem (...) w P. deklarację pośrednika, w której ustalono że pozwany Bank otrzyma z tytułu zawartej z ubezpieczycielem umowy ubezpieczenia grupowego jako ubezpieczający prowizję w wysokości 5%, a osoba obsługująca E. C. -10% wartości produktu.

W maju 2011r. (...) S.A podpisało z Bankiem (...) w P. jako agentem ubezpieczeniowym deklarację pośrednika, w której ustalono, że pozwany Bank otrzyma z tytułu zawartej z ubezpieczycielem umowy ubezpieczenia grupowego jako ubezpieczający całą prowizję w wysokości 15% wartości produktu.

(dowód: deklaracje pośrednika – k.231 i 232 akt)

Powódka była jedynym pracownikiem pozwanego Banku zatrudnionym w oddziale Banku w R. obsługującym umowy ubezpieczenia grupowego na życie zawarte przez pozwanego będącego agentem ubezpieczeniowym z (...) S.A. z klientami nie będącymi kredytobiorcami pozwanego Banku. (...) umów ubezpieczenia grupowego z kredytobiorcami pozwanego była objęta pisemnym zakresem obowiązków powódki. Te obowiązki wykonywali także inni pracownicy pozwanego.

Powódka nie została zawiadomiona przez pozwanego Bank o zmianie sposobu rozliczania prowizji z tytułu obsługi umów ubezpieczenia grupowego na życie z klientami banku nie będącymi jego kredytobiorcami.

(dowód: zeznania powódki – protokół rozprawy z dnia 27 września 2016r. od minuty 01:20 do minuty11:18 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 28 kwietnia 2016r. od minuty10:50 do minuty 20:50)

W pozwie z dnia 25 sierpnia 2015r. E. C. wniosła o zasądzenie kwoty 12.939,30zł. wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę za okres od 1 sierpnia 2011r. do dnia 31 lipca 2014r. od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w P..

Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2016r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie IV P123/15 oddalił powództwo E. C. o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w P. kwoty 12.939,30zł. wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę za okres od 1 sierpnia 2011r. do dnia 31 lipca 2014r. z uwagi na brak legitymacji procesowej biernej pozwanego. Sąd Rejonowy ustalił, że powódka nie otrzymała dochodzonego wynagrodzenia za wykonaną pracę związaną z zawieraniem umowami ubezpieczenia grupowego od swojego pracodawcy. Nie mniej pracodawcą w tym zakresie nie była (...) Spółka Akcyjna w P., a Bank (...) w P.. Z (...) Spółką Akcyjną w P. E. C. łączył stosunek pracy jedynie na zawieranie umów ubezpieczenia indywidualnego co wynika z treści umowy o pracę oraz regulaminu wynagradzania pracowników (...) Spółką Akcyjną w P. i z załącznika nr 1 do umowy o pracę.. Umowy ubezpieczenia grupowego na życie E. C. wykonywała w ramach umowy o pracę z Bankiem (...) w P.. To bowiem Bank (...) w P. jako ubezpieczający zawarł z (...) Spółką Akcyjną w P. umowy grupowych ubezpieczeń na życie w dniu 31 sierpnia 2006r. Możliwość przystąpienia do umów ubezpieczenia grupowego Bank (...) w P. oferował swoim klientom w ramach i przy prowadzonej przez siebie działalności bankowej.

(dowód: wyrok –k. 157 akt IV P 123/15, uzasadnienie – k.162-165 akt IV P 123/15)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny, po jego uzupełnieniu przez Sąd Okręgowy, jest wystarczający do rozpoznania apelacji.

Wbrew zarzutom apelującego, Sąd Rejonowy przeprowadził staranne postępowanie dowodowe, w oparciu o które poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, wywodząc wnioski w pełni uprawnione wynikiem tego postępowania, nie wykraczając poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów, wynikające z przepisu art. 233 k.p.c.. Również dokonana subsumcja ustaleń faktycznych do mających zastosowanie przepisów prawa materialnego nie budzi zastrzeżeń.

Nietrafny jest też zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 328 § 2 k.p.c. Zarzut ten może odnieść skutek jedynie wówczas, jeżeli z uwagi na wadliwość uzasadnienia, nie poddaje się ono kontroli instancyjnej, co nie ma miejsca w niniejszej sprawie. Z treści uzasadnienia wyroku Sądu I można bowiem wywnioskować jakie ów Sąd poczynił ustalenia, jakimi motywami się kierował oraz jaka była podstawa prawna zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowi prawidłowo powołany przez Sąd I instancji przepis art. 80 k.p. , który stanowi, że wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną. Sąd Rejonowy ustalił, iż powódka w spornym okresie od 18 lutego 2013r. do 31 lipca 2014r. wykonywała w ramach umowy o pracę zawartej z pozwanym Bankiem (...) w P. dodatkowe obowiązki nie objęte zakresem jej zwykłych czynności pracowniczych, a mianowicie obsługiwała umowy grupowego ubezpieczenia na życie w imieniu i na rzecz swojego pracodawcy. W istocie z karty zadań powódki w spornym okresie jako kierownika oddziału znajdującej się na k. 109/B akt osobowych nie ma zawartego obowiązku zawierania umów grupowego ubezpieczenia na życie, a jedynie obowiązek zawierania umów kredytowych. Powódka zeznała, że umowy kredytowe i ubezpieczenia grupowe kredytobiorców należały do jej zwykłego zakresu czynności i z tego tytułu nie żąda wynagrodzenia.

Odmienne było z umowami grupowego ubezpieczenia na życie. (...) tych umów nie była objęta zakresem zadań powódki w pozwanym Banku.

Pozwany Bank przyznał, że powódka zajmowała się obsługą umów grupowego ubezpieczenia na życie, ale w ramach umowy o pracę zawartej w 2006r. z (...) Spółką Akcyjną w P..

Kwestia ta została rozstrzygnięta prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 12 stycznia 2016r. w sprawie IV P123/15. Mocą tego wyroku powództwo E. C. o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej w P. kwoty 12.939,30zł. wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę za okres od 1 sierpnia 2011r. do dnia 31 lipca 2014r. zostało oddalone z uwagi na brak legitymacji procesowej biernej pozwanego. Sąd Rejonowy w sprawie IV P 123/15 ustalił, że pracodawcą powódki w zakresie wykonywania zadań związanych z obsługą umów ubezpieczenia grupowego nie była (...) Spółka Akcyjna w P.. Z (...) Spółką Akcyjną w P. E. C. łączył bowiem stosunek pracy jedynie na zawieranie umów ubezpieczenia indywidualnego, co wynika z treści umowy o pracę (k. 24 akt IV P 123/15), regulaminu wynagradzania pracowników (...) Spółką Akcyjną w P. i z załącznika nr 1 do umowy o pracę (k. 25 -26 akt IVP 123/15). Załącznik ten określał zasady naliczania i wypłacania premii prowizyjnej osobom zatrudnionym na stanowisku inspektora ds. sprzedaży ubezpieczeń, a na takim powódka była zatrudniona od 1 kwietnia 2006r. do 28 marca 2014r. w (...) S.A. Zgodnie z załącznikiem premia prowizyjna należała się inspektorowi ds. sprzedaży ubezpieczeń wyłącznie z tytułu zawartych indywidualnych umów ubezpieczenia na życie.

Z w/w dokumentów wynika zatem, że obsługa umów ubezpieczenia grupowego na życie nie była objęta umową o pracę zawartą przez E. C. z (...) S.A., jak imputuje apelujący.

Należy zauważyć, że to Bank (...) w P. jako ubezpieczający zawarł z (...) Spółką Akcyjną w P. umowy grupowych ubezpieczeń na życie w dniu 31 sierpnia 2006r. Możliwość przystąpienia do umów ubezpieczenia grupowego Bank (...) w P. oferował swoim klientom w ramach i przy prowadzonej przez siebie działalności bankowej. To pozwany Bank był zobowiązany zgodnie z umową z 2006r. do obsługi umów grupowego ubezpieczenia grupowego jako ubezpieczyciel, a zatem do naliczania, pobierania i odprowadzania składki na to ubezpieczenie za osoby uposażone – klientów banku, którzy przystąpili do umowy grupowego ubezpieczenia na życie. Powódka te właśnie czynności wykonywała tj. naliczała, pobierała i odprowadzała składki do towarzystwa ubezpieczeniowego w imieniu pozwanego za klientów banku. Wykonywała zatem, jak słusznie ustalił Sąd Rejonowy, czynności bankowe na rzecz i w imieniu pozwanego banku, a nie (...) S.A. Tylko w przypadku indywidualnych umów ubezpieczenia na życie ubezpieczającym była (...) SA. I tylko takie umowy powódka zawierała jako pracownik (...) S.A. W przypadku umów grupowego ubezpieczenia na życie, to pozwany Bank, a nie towarzystwo ubezpieczeniowe było ubezpieczającym, w związku z czym wykonywane przez powódkę czynności związane z obsługą umów grupowego ubezpieczenia na życie mogły się odbywać wyłącznie w ramach umowy o pracę łączącej ją z pozwanym bankiem, a nie (...) S.A. Ten ostatni podmiot miał tu jedynie status ubezpieczyciela (art. 808 k.c.). Wynika to wprost także z deklaracji pośrednika z maja 2011r., gdzie Bank (...) w P. - a nie (...) S.A. - został wskazany wprost jako agent ubezpieczeniowy i ubezpieczający. Umowa ubezpieczenia grupowego na życie jest umową ubezpieczenia na cudzy rachunek. Ubezpieczenie na rzecz osoby trzeciej (oznaczonej bądź nieoznaczonej w umowie) polega na tym, iż ubezpieczający opłaca składki ubezpieczeniowe, a osoba trzecia jest uprawniona do świadczeń ze strony ubezpieczyciela. Prawidłowo zatem Sąd Rejonowy ustalił, że pracodawcą powódki w zakresie wykonywania przez nią przyjętych przez pozwanego umową z 2006r. obowiązków ubezpieczającego w zakresie umów ubezpieczenia grupowego był pozwany bank, a nie (...) S.A. Powyższe wynika także z treści prawomocnego wyroku i uzasadnienia w sprawie IV P 123/15, którym to rozstrzygnięciem, wbrew zarzutom apelacji, Sąd w niniejszej sprawie jest związany na podstawie art. 365 § 1 k.p.c.. Zgodnie z tym przepisem orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również **inne sądy** oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Przepis ten nakazuje przyjąć, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z uprzedniego prawomocnego wyroku (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2009 r. III CZP 97/09). Uznaniu mocy wiążącej prawomocnego wyroku oddalającego żądanie nie stoi na przeszkodzie ogólne sformułowanie jego sentencji. Moc wiążącą na podstawie art. 365 § 1 KPC ma wprawdzie jedynie sentencja orzeczenia, niemniej jednak w niektórych przypadkach - właśnie w razie oddalenia powództwa - ze względu na ogólność rozstrzygnięcia wyrażonego w sentencji doniosłość przy ustalaniu zakresu mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia, czyli granic prawomocności materialnej orzeczenia, mogą mieć także zawarte w uzasadnieniu orzeczenia motywy rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, OSN-ZD 2008, nr A, poz. 20).

Dlatego też prawomocny wyrok w sprawie IV P 123/15 oddalający żądanie powódki zasądzenia wynagrodzenia z tytułu wykonywania czynności związanych z obsługą umów ubezpieczenia grupowego w okresie objętym żądaniem niniejszego pozwu wobec (...) Spółki Akcyjnej, jako nie objętych umową o pracę z tym podmiotem, wiąże Sąd na podstawie art. 365 § 1 KPC. Oznacza to, że w niniejszej sprawie Sąd wobec związania treścią art. 365 k.p.c., był zobowiązany przyjąć, że zawieranie umów grupowego ubezpieczenia na życie nie wynikało z treści umowy o pracę łączącej powódkę z (...) S.A. Pozwany zaś z uwagi na treść art. 365 k.p.c. nie mógł skutecznie dowodzić tezy przeciwnej tj. że wykonywane przez powódkę obowiązki z tytułu umów ubezpieczenia grupowego były objęte umową o pracę zawartą przez powódkę z (...) S.A. W wyroku z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1110/00, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego.

Niezależnie od tego, przeprowadzone przez Sąd Rejonowy postępowanie dowodowe wykazało, że obowiązki związane z obsługą umów grupowego ubezpieczenia na życie powódka wykonywała w ramach umowy o pracę zawartej z pozwanym Bankiem. To bowiem pozwany Bank jako ubezpieczający zawarł z (...) S.A. jako ubezpieczycielem umowę grupowego ubezpieczenia na życie w dniu 31 sierpnia 2006r., w ramach której zobowiązał się do obsługi umów grupowego ubezpieczenia na życie w zakresie poboru, rozliczania i odprowadzania składki na to ubezpieczenie. Czynności wynikające z tej umowy obciążające pozwanego Banka jako ubezpieczającego wykonywała powódka. Zresztą pozwany przyznał fakt wykonywania w/w czynności przez powódkę. Twierdzenia pozwanego, że powódka robiła to w ramach umowy o pracę zawartej z (...), jako sprzeczne z dokumentami w postaci umowy o pracę powódki zawartej z towarzystwem ubezpieczeniowym, załącznika nr 1 do tej umowy i wreszcie umowy grupowego ubezpieczenia na życie z dnia 31 sierpnia 2006r., należy uznać za gołosłowne, a z uwagi na związanie Sądu prawomocnym wyrokiem w sprawie IVP 123/15 nawet za niedopuszczalne. Nie ma podstaw do tego, aby obecnie na podstawie tych samych dokumentów, odmiennie niż w sprawie IV P 123/15 ocenić zakres umowy o pracę powódki z (...) w niniejszym procesie. Dodatkowo należy podnieść, że wyrok sądowy i jego uzasadnienie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., a zatem stanowi dowód tego co zostało w nim urzędowo zaświadczone. Dokument urzędowy korzysta z domniemania autentyczności i prawdziwości. Osoba, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego zgodnie z art. 252 k.p.c. obowiązana jest te okoliczności udowodnić. Pozwany, na którym w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu, nie sprostał temu obowiązkowi. Wręcz przeciwnie znajdujące się w aktach sprawy dokumenty li tylko potwierdzają prawidłowość rozstrzygnięcia w sprawie IV P 123/15.

Skoro zatem powódka wykonywała na rzecz pozwanego w ramach umowy o pracę czynności związane z obsługą umów grupowego ubezpieczenia na życie, to do rozważenia pozostawała jedynie kwestia czy za te czynności należy jej się dodatkowe, poza już wypłaconym, wynagrodzenie.

Powódka zeznała, że czynności związane z obsługą umów grupowego ubezpieczenia na życie, były jej dodatkowym obowiązkiem, nie objętym pisemnym zakresem zadań i wiązały się dla niej z dużym nakładem pracy (obsługa ok. 100 polis). Powódka zgodziła się na ich wykonywanie, tylko dlatego że otrzymywała dodatkowe wynagrodzenie. Z tytułu wykonywania przez powódkę tych dodatkowych obowiązków (...) Spółka Akcyjna w P. wypłacało powódce od 2006r. do 31 lipca 2011r., z upoważnienia pozwanego Banku, prowizję w wysokości 10% wartości produktu, co wynika z deklaracji pośrednika z 2006r. W tej bowiem deklaracji pozwany Bank wraz z towarzystwem ubezpieczeniowym ustalił, że należna pozwanemu Bankowi jako ubezpieczającemu prowizja z tytułu zawieranych przez pozwanego Banka umów grupowego ubezpieczenia na życie od towarzystwa ubezpieczeniowego będzie wypłacana w 5% wartości produktu pozwanemu, a w 10% osobie obsługującej umowę E. C.. Te zasady rozliczania prowizji zmieniły się dopiero w maju 2011r. Wówczas pozwany Bank podpisał z (...) Spółka Akcyjna w P. kolejną deklarację pośrednika, która określiła, że osobą uprawnioną do otrzymania prowizji z tytułu obsługi umów grupowego ubezpieczenia na życie będzie wyłącznie Bank (...) w P., a nie osoba obsługująca umowę. W wykonaniu tej deklaracji (...) S.A od sierpnia 2011r. zaczęła wypłacać należną prowizję wyłącznie pozwanemu Bankowi, mimo że powódka nadal w imieniu pozwanego zajmowała się obsługą umów ubezpieczenia grupowego na życie. Należy bowiem podkreślić, że w oddziale pozwanego

Banku w R. żaden z pracowników pozwanego banku poza powódką nie miał zleconych dodatkowych czynności w postaci obsługi umów grupowego ubezpieczenia na życie.

Strona pozwana twierdziła, że powódka została zawiadomiona ustnie o zaprzestaniu jej wypłacania prowizji od sierpnia 2011r. i wyraziła w sposób dorozumiany na to zgodę. Powódka kategorycznie temu zaprzeczyła, a pozwany Bank mimo, że to na nim w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu, nie wykazał prawdziwości swoich twierdzeń. Wobec braku dokumentu informującego powódkę o zaprzestaniu jej wypłaty prowizji od dnia 1 sierpnia 2011r. i nie przedstawienia jakiegokolwiek innego dowodu na wykazanie tej okoliczności, Sąd uznał zeznania pozwanego w tym zakresie za gołosłowne i jako takie niewiarygodne. W szczególności nie sposób uznać, jak chce pozwany, aby za wiarygodnością zeznań pozwanego przemawiał fakt, że powódka przed wystąpieniem z niniejszym pozwem nie domagała się wynagrodzenia za wykonywanie przedmiotowej pracy. Okoliczność czy i kiedy pracownik zażąda zaległego wynagrodzenia jest domeną pracownika. Tym samym nie można mu czynić zarzutu z tego w jakim czasie realizuje swoje prawa.

Rację ma Sąd Rejonowy, że z tytułu wykonania przez powódkę zadań związanych z obsługą umów grupowego ubezpieczenia na życie, należy jej się dodatkowe wynagrodzenie. Powyższe ma oparcie nie tylko w treści powołanego przez Sąd Rejonowy art. 80 k.p., ale także w treści art. 78 § 1 k.p. i 13 k.p. Zgodnie z treścią tych przepisów wynagrodzenie należy się za pracę wykonaną i powinno być tak ustalone, aby było godziwe i odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, **a także uwzględniło ilość i jakość świadczonej pracy**. Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie I PK 158/12, że stałe powierzenie pracownikowi dodatkowych obowiązków, niemieszczących się w zakresie obowiązków umownych, bez jego pisemnej zgody, uzasadnia roszczenie o wypłatę dodatkowego wynagrodzenia. Nie stoi temu na przeszkodzie brak wyraźnego przepisu płacowego. Brak dodatkowego wynagrodzenia nie odpowiada bowiem kryteriom wynagrodzenia godziwego (art. 13 KP), wynagrodzenia za pracę rzeczywiście wykonaną (art. 80 zdanie pierwsze KP) oraz odpowiadającego rodzajowi wykonanej pracy z uwzględnieniem ilości i jakości świadczonej pracy (art. 78 § 1 KP). Także w wyroku z dnia 11 lutego 2010 r. sygn.. akt I PK 185/09 Sąd Najwyższy stwierdził, że pracodawca, który nie ma pisemnej zgody pracownika na wykonywanie dodatkowych obowiązków bez podwyżki, może zostać zmuszony przez sąd do wypłaty dodatkowego wynagrodzenia.

Powódce w spornym okresie pozwany Bank powierzył wykonywanie dodatkowych obowiązków w zakresie stałej obsługi umów grupowego ubezpieczenia na życie. Pozwany nie przedstawił pisemnej zgody powódki na wykonywanie dodatkowych czynności bezpłatnie. Wręcz przeciwnie powódka zeznała, że gdyby nie prowizja, którą miała otrzymywać z tytułu wykonywania tych dodatkowych czynności, nigdy nie zgodziłaby się na rozszerzenie zakresu jej obowiązków. Obowiązki te nie mieściły się bowiem w zakresie jej obowiązków umownych (te w zakresie obsługi umów obejmowały bowiem wyłącznie umowy kredytowe) i były bardzo pracochłonne. Powódka wykonywała powierzone jej przez pozwanego obowiązki w całym spornym okresie i nie otrzymała za to dodatkowego wynagrodzenia. Dodatkowa praca powódki była wynagradzana przez pozwanego prowizją jedynie do 31 lipca 2011r. Od dnia 1 sierpnia 2011r. pozwany Bank, pomimo wykonywania przez powódkę w dalszym ciągu w sposób stały obsługi umów grupowego ubezpieczenia na życie, zadecydował (deklaracja pośrednika z maja 2011), że całą należną mu z tego tytułu prowizję (...) S.A ma wypłacać pozwanemu, a nie w części powódce jak poprzednio. Powódka, jak wyżej uzasadniono, nie była o tym zawiadomiona. Zaprzestanie wypłaty prowizji powódce od sierpnia 2011r. i brak na to jej reakcji, aż do dnia rozwiązania umowy o pracę w dniu 31 lipca 2014r., nie oznacza jej dorozumianej zgody na zmianę warunków płacy przez powódkę, jak imputuje pozwany. Zmiana warunków płacy na niekorzyść pracownika dla swojej skuteczności wymaga bowiem wypowiedzenia dotychczasowych warunków płacy i to w formie pisemnej (art. 42 k.p.).

Ponoszona przez pozwanego okoliczność, że zarówno praca umówiona w pisemnej umowie o pracę obejmująca obsługę umów kredytowych oraz dodatkowo powierzona praca na podstawie ustnego polecenia pracodawcy tj. obsługa umów grupowego ubezpieczenia na życie, wykonywane były u tego samego pracodawcy, w tym samym miejscu i czasie pracy, nie stanowi wystarczającego argumentu dla odmowy wypłacenia powódce dodatkowego wynagrodzenia za dodatkowo wykonywaną pracę przy obsłudze umów grupowego ubezpieczenia na życie.

Do sytuacji powódki nie mógł mieć zastosowania art. 42 § 4 KP, ponieważ pracodawca nie powierzył powódce przejściowo (na ograniczony ustawowo okres trzech miesięcy w roku kalendarzowym) innego rodzaju pracy (w miejsce umówionej pracy), lecz zlecił jej dodatkowy rodzaj pracy (obsługa umów grupowego ubezpieczenia) obok świadczonej przez nią cały czas umówionej pracy - obsługa umów kredytowych. Pracodawca powierzył jej zatem dodatkowe obowiązki, które powódka miała wykonywać nie zamiast, lecz obok dotychczasowej pracy. Wykonywanie takich dodatkowych obowiązków wymagało od powódki intensyfikacji wysiłku i dodatkowego nakładu pracy w stosunku do tego, który wynikał z zadań objętych pisemną umową o pracę. Powierzając powódce dodatkowy rodzaj pracy (nieobjęty treścią umowy o pracę) pracodawca prawidłowo w latach 2006- lipiec 2011 podwyższył jej wynagrodzenie o prowizję w wysokości 10% wartości produktu, zobowiązując (...) S.A. do wypłaty należnej pozwanemu prowizji w wysokości 10% bezpośrednio powódce. Zmiana warunków płacy w tym zakresie nie wymagała zgody powódki, ani pisemnego wypowiedzenia warunków płacy, gdyż była zmianą na jej korzyść. Odmiennie rzecz się przedstawia jeśli chodzi o zaprzestanie przez pozwanego dalszej wypłaty powódce prowizji za wykonywanie dodatkowej pracy (obsługi umów ubezpieczenia grupowego) od sierpnia 2011r. Ta zmiana wymagała dokonania wypowiedzenia zmieniającego warunki zatrudnienia. Przy ocenie, czy niezbędne jest dokonanie przez pracodawcę wypowiedzenia zmieniającego (art. 42 § 1-3 KP), należy porównać dotychczasowe warunki pracy wynikające z treści łączącego strony stosunku pracy z nowymi warunkami (np. dotyczącymi rodzaju pracy) i ustalić, czy w tym zakresie następuje zmiana, czy jest ona istotna i czy następuje na niekorzyść pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 października 2008 r., I PK 73/08, niepublikowany). Wypowiedzenie zmieniające dotyczy wynikających z zawartej umowy warunków pracy i płacy. Do umownych warunków pracy - i to warunków istotnych, o podstawowym znaczeniu dla pracownika - należy rodzaj pracy i wynagrodzenie. Pozbawienie powódki premii od sierpnia 2011r., która uprzednio była jej wypłacana ze środków pozwanego przez pięć lat, przy niezmienionych obowiązkach, było zmianą na jej niekorzyść i wymagało pisemnego wypowiedzenia zmieniającego. Nie zachowanie przez pozwanego wymaganej prawem formy wypowiedzenia skutkuje bezskutecznością tej czynności. Oznacza to, że zaprzestanie przez pozwanego wypłaty powódce prowizji za wykonywanie obsługi umów ubezpieczenia grupowego na życie od sierpnia 2011r. nie doprowadziło do zmiany jej warunków pracy i płacy na gorsze. Pracownik nie może zrzec się należnego mu wynagrodzenia za pracę (art. 84 k.p.). Zrzeczenie się wynagrodzenia objęte jest bezwzględnym zakazem z art. 84 KP. Pracownik nie może zrzec się wynagrodzenia przez żadną czynność prawną, tym bardziej w sposób dorozumiany jak twierdzi pozwany tj. nie domagając się prowizji po zaprzestaniu jej wypłaty aż do dnia rozwiązania umowy o pracę. Taka czynność jest nieważna, jako sprzeczna z prawem. Nie sposób również takiego zachowania powódki odczytywać - jak to czyni pozwany - jako przyjęcie oferty zmiany warunków pracy i płacy w rozumieniu art. 68 k.c.. Błędny jest zatem stanowisko pozwanego, iż strony z mocy art. 60 k.c. mogą w sposób dorozumiany zmienić treść umowy o pracę na niekorzyść pracownika. Przepis ten stanowi, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Takim zastrzeżeniem w ustawie wyjątkiem jest art. 42 k.p., który wyklucza zmianę warunków pracy i płacy na niekorzyść pracownika bez pisemnego wypowiedzenia dotychczasowych warunków pracy i płacy. A zatem powódce, z uwagi na niewypowiedzenie jej przez pozwanego Banku dotychczasowych warunków pracy i płacy na piśmie, służyło roszczenie o wypłatę dodatkowego wynagrodzenia za dodatkowo wykonaną pracę.

Skoro pozwany twierdził, że powierzenie powódce innych zadań, nie objętych zakresem umowy o pracę, wiązało się ze zmniejszeniem zadań objętych umową o pracę i miało de facto uchronić powódkę przed rozwiązaniem umowy o pracę, czego jednak nie udowodnił, to tym bardziej dla skutecznej zmiany warunków pracy i płacy, winien dokonać wypowiedzenia dotychczasowych warunków pracy i płacy. Rodzaj wykonywanych zadań jest bowiem tak samo istotnym składnikiem umowy o pracę jak i wynagrodzenie. Własnych zaniedbań w tym zakresie pracodawca nie może przerzucać na pracownika.

Niezrozumiałymi są zarzuty pozwanego, że Sąd Rejonowy nie rozważył, iż pozostali pracownicy zajmujący się w Banku obsługą ubezpieczeń grupowych po 1 sierpnia 2011r. nie otrzymywali dodatkowego wynagrodzenia prowizyjnego. Powódka zeznała, a pozwany to przyznał, że obsługą umów grupowego ubezpieczenia na życie klientów banku w oddziale, w którym była powódka zatrudniona (R.) nie będących kredytobiorcami zajmowała się wyłącznie powódka.

Pozostali pracownicy podpisywali umowy grupowego ubezpieczenia na życie jedynie z kredytobiorcami banku, jako dodatkowe zabezpieczenie umowy kredytu. Takie umowy zawierała również powódka, ale w ramach swoich podstawowych obowiązków objętych pisemnym zakresem zadań. Powódka żądała dodatkowego wynagrodzenia nie z tytułu obsługi umów ubezpieczenia grupowego związanych z umowami kredytowymi, ale umów ubezpieczenia grupowego na życie, do których przystępowali klienci pozwanego banku, nie będący jej kredytobiorcami. Te umowy w oddziale pozwanego Banku w R. obsługiwała wyłącznie powódka. Potwierdza to pośrednio deklaracja pośrednika z 2006r., gdzie wyłącznie powódka została wskazana jako osoba obsługująca umowy uprawniona do prowizji. Poza tym nawet jeżeli byłoby tak jak twierdzi pozwany tj. że również inni pracownicy zawierali umowy grupowego ubezpieczenia na życie bez dodatkowego wynagrodzenia, czego jednak pozwany nie wykazał, to okoliczność ta nie miałaby jakiegokolwiek znaczenia dla sprawy. Pozwany nie może żądać oddalenia powództwa o zapłatę wynagrodzenia, tylko dlatego że także innym pracownikom nie wypłacił wynagrodzenia za wykonywanie zadań związanych z obsługą umów grupowego ubezpieczenia na życie. Wręcz przeciwnie przedmiotowa sprawa winna skłonić pozwanego do należytego wywiązania się ze swoich obowiązków pracodawcy i wypłaty pracownikom godziwego wynagrodzenia za wykonaną pracę. Tym samym, trudno zaaprobować pogląd strony pozwanej, aby żądanie powódki wypłaty dodatkowego wynagrodzenia było sprzeczne z treścią art. 10 k.p., 11²k.p., 11³ k.p. , 13 k.p. ,18 k.p.

Powódce za wykonaną dodatkową pracę na rzecz pozwanego, wobec nie wypowiedzenia jej warunków pracy i płacy na piśmie, należało się wynagrodzenie w dotychczasowej wysokości tj. 10% wartości produktu. Strona pozwana nie podnosiła zarzutów co do wysokości roszczenia, dlatego Sąd zaaprobował w tym względzie ustalenia Sądu Rejonowego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.